

Suomen Potilasasiamiehet ry

20.8.2019

Lausunto hallituksen esitykseen terveydenhuoltolain muuttamisesta lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen osalta

Esityksessä terveydenhuoltolain muuttamiseksi ehdotetaan, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri velvoitettaisiin järjestämään tuomioistuinten pyynnöstä lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen yhdessä muiden yliopistollisten sairaaloiden kanssa.

Lakiluonnoksen henki on hyvä. Kansalaisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta on hämmentävää se, että asiantuntijalausuntojen antaminen on Suomessa näinkin heikosti järjestettyä toimintaa. Voidaan todeta, että tuomioistuinten päätökset ovat tältä osin perustuneet lääketieteellisesti puutteelliseen tietoon, koska käsittelystä ovat puuttuneet lääketieteelliset lausunnot, jotka olisivat voineet olla asian kokonaisuuden kannalta oleellisia. Voidaan kysyä, onko kansalaisten oikeusturva toteutunut kaikilta osin näissä tapauksissa.

Lainsäädäntöön pitää ehdottomasti tehdä lisäys lausuntojen antamisvelvollisuudesta ja niistä johtuvien kustannusten korvaavuudesta. On selkeää ja hyvä, että vastuu siirtyisi yliopistosairaaloille ja tätä toimintaa hallinnoisi ja koordinoisi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Tätä tehtäväjakoja tukisi myös erilaisten lääketieteellisten osaamiskeskusten kehittäminen. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä on esim. vahva neurologinen osaaminen, mikä on yhtenä perusteena sen valinnalle johtaa ja hallinnoida asiantuntijalausuntojen antamista.

Potilaan oikeuksien näkökulmasta uudistus on hyvä ja tarpeellinen. On tärkeää, että eri oikeusasteet saavat lääkärintuomioita ja että niiden saaminen ei kestä kuukausia, jotta potilaiden asiat tulisivat käsitellyiksi ilman turhaa viivettä. Potilaan oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta on tärkeää, että hoitovirhe- ja lääkevahinkoepäilyissä asian käsittelyn eri asteissa (muun muassa tuomioistuin menettelyssä) puolueettomien asiantuntijalääkäreiden ja heidän laatimien lausuntojen saatavuus taataan lain säätämänä velvoitteena kohtuullisessa ajassa.

On tarpeen, että laissa säädettäisiin selkeästi lausunnon laatimisen määräajasta ja lausuntojen antajien velvoitteista sekä laiminlyönnin aiheuttamista mahdollisista sanktioista.

Lain muutostekstissä jäi hämäräksi, miten Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri täydentää lausuntojen antajakuntaa yliopistollisista sairaaloista. Muutostekstissä ei myöskään kerrota selkeästi miten järjestetään asiantuntijalääkäreille riittävä perehdytys asiantuntijalausuntojen laatimiseksi.

Huolestuttavaa on, juuttuvatko lausuntojen saaminen edelleenkin siihen, että kukaan ei halua laatia niitä tuomioistuimeen. Tämän vuoksi esityksen tarkoittama velvoite on tuotava selkeästi lakiin. Mietittävä on myös, miten asiantuntijalääkäreitä koskeva velvoite kirjataan myös lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä kohtaan lääkärin ja hammaslääkärin erityisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Nyt siellä on vain muotoseikka, jolla lausunto tulee allekirjoittaa.

Suomen Potilasasiamiehet ry:n puolesta,

Juhani Laine
johtava potilasasiamies
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
PL 52
20521 Turku
P. (02) 3130023 GSM 050-4383744
juhani.tero.laine@tyks.fi

